

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 61/2013-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. júla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Ľubomíra Dobríka a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť družstva Ž., T., zastúpeného JUDr. P. M., D., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2008, pôvodne vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 481/1997, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo družstva Ž., T. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2008,

pôvodne vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 481/1997, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2008 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3. Družstvu Ž., T. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Námestovo povinný zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Námestovo je povinný uhradiť družstvu Ž., T. trovy právneho zastúpenia v sume 489,06 € (slovom štyristoosemdesiatdeväť eur a šesť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. P. M., D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 61/2013-6 z 30. januára 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosť družstva Ž., T. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2008, pôvodne vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 481/1997.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 3 C 11/2008, a to na strane žalovaného, kde súdne konanie bola začaté na základe žaloby podanej ešte v roku 1997.

Sťažovateľ formuluje vo svojej sťažnosti stručný chronologický prehľad úkonov súdneho konania a uvádza:

„Na Okresný súd v Dolnom Kubíne, vo veci 9 C 481/1997 napadla žaloba dňa 1. 7. 1997. Prvé pojednávanie v uvedenej veci bolo dňa 2. 12. 2002, v ktorom sme žiadali súd aby o návrhu rozhodol na uvedenom pojednávaní (žalobca bez aktívnej legitímácie), pretože súd mal dostatok dôkazov a informácií na to aby rozhodol. Vo veci nerozhodol, odročil pojednávanie na neurčito. Druhé pojednávanie bolo vytyčené na deň 12. 9. 2005, v ktorom sme opätovne namietali nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, no dokazovanie vo veci sa uberalo nesprávnym smerom, bolo odročené na deň 9. 11. 2005, na ktorom súd konanie prerušil a pripustil vstup ďalšieho účastníka do konania. Proti tomuto uzneseniu bolo podané odvolanie o ktorom odvolací súd rozhodol tak, že výrok uznesenia o prerušení konania, zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie bolo doručené prvostupňovému súdu 11. 5. 2006. Od uvedeného termínu súdy v uvedenej veci neurobili ani jeden úkon a to do dnešného dňa. Vec bola odovzdaná na vybavenie Okresnému súdu v Námestove a je evidované pod sp. zn. 3 C 11/2008. Skutočnosť, že vec bola odovzdaná inému súdu, nám nebola oznámená.“

Sťažovateľ argumentuje, že konajúce súdy do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nerozhodli o podanej žalobe jediným rozhodnutím a nevykonali žiaden úkon, ktorý by smeroval k rozhodnutiu vo veci samej, v čom vidí zbytočné prietahy v konaní, a teda porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ v sťažnosti ústavný súd žiada, aby v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 11/2008, pôvodne vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 C 481/1997, prikázal okresnému súdu konať

vo veci bez zbytočných priet'ahov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €, ako aj trovy právneho zastúpenia.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril okresný súd prostredníctvom svojej podpredsedníčky, ktorej vyjadrenie doručené ústavnému súdu 26. marca 2013 obsahovalo podrobný chronologický prehľad procesných úkonov konania, konštatovanie skutkovej a právnej zložitosti veci s odôvodnením, že vec sťažovateľa sa týka problematiky pozemkových spoločenstiev vyžadujúcej si „náročnú prípravu a rozsiahle štúdium príslušných právnych predpisov a ich výklad“.

Vo vzťahu k etape konania vedeného pred okresným súdom prezentoval okresný súd toto svoje stanovisko: „z prehľadu procesných úkonov je zrejmé, že v roku 2008 nekonal súd priebežne, čo malo vplyv na dĺžku konania, ku ktorej nárastu prispeli aj opakované zmeny zákonného sudcu (v súvislosti so zmenou počtu sudcov) a v tom čase vysoký počet vecí jednorázovo prevedených z Okresného súdu Dolný Kubín v súvislosti s prechodom výkonu súdnictva na tunajší súd pri nízkom počte sudcov a povinnosťou vybavovať niektoré druhy agend prednostne. Dĺžku konania ovplyvnila aj skutková a právna zložitosť veci. V súčasnej dobe sú zabezpečené podklady (rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 5 C/482/1997 majúci súvis s podanou žalobou), na základe ktorých, podľa vyjadrenia zákonného sudcu, bude môcť vo veci rozhodnúť.“

V liste podpredsedníčka okresného súdu zároveň vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v danej veci.

V podaní doručenom ústavnému súdu 30. apríla 2013 vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci samej aj sťažovateľ, pričom súčasne špecifikoval požadované finančné zadost'učinenie sumou 10 000 € a tiež predložil svoje stanovisko k vyjadreniu okresného súdu, v ktorom okrem iného uviedol:

„Tak, ako to vyplýva aj z vyjadrenia Okresného súdu Námestovo, tento súd v období od 1. 1. 2008, nevykonal v uvedenej veci žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci a do dnešného dňa ani jeden krát nevytýčil pojednávanie. Ak sa vo vyjadrení zmieňujú o vyžiadaní správy z OPÚ NO, o vyžiadaní spisu 5 C/482/2005, tak takúto činnosť súdu

nemožno považovať za činnosť, ktorá smerovala k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa a k rozhodnutiu vo veci samej.

Ak sa súd zmieňuje o tom, že ide o vec skutkovo a právne zložitú, a z toho dôvodu nebolo ešte vo veci rozhodnuté, tak toto tvrdenie nemožno brať do úvahy a vážne a to hlavne z toho dôvodu, že nie je únosné aby súd bez jediného rozhodnutia vo veci samej, mal spis od 1. 7. 1997 bez rozhodnutia do dnešného dňa 26. 4. 2013, teda viac ako 15 rokov.

V uvedenej veci ide o vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy a podľa nášho názoru nie je vec až tak zložitá a to ani právne a ani skutkovo, aby o nej súd nemohol rozhodnúť. My sme na každom pojednávaní zaujali k veci aj právne stanoviská a opakovali sme ich v našich písomných podaniach, no súd k nim nezaujal právne stanovisko, pričom mal rozhodnúť o žalobe na prvom pojednávaní.

Ak súd čakal na rozhodnutie vo veci 5 C/482/1997, treba uviesť, že toto konanie nemá súvis s konaním v tejto veci.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd po preskúmaní obsahu sťažnosti, stanoviska okresného súdu a súvisiaceho súdneho spisu dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam:

Žalobca podal 1. júla 1997 na Okresnom súde Dolný Kubín žalobu „na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy“. Okresný súd Dolný Kubín vyzval sťažovateľa a žalovaného v 2. rade v auguste 2002, aby sa k podanej žalobe vyjadrili.

Dňa 4. marca 2003 právny zástupca žalobcu reagoval na výzvu Okresného súdu Dolný Kubín. Okresný súd Dolný Kubín požiadal v auguste 2005 kompetentný štátny orgán o poskytnutie súčinnosti.

Okresný súd Dolný Kubín prijal na pojednávaní 9. novembra 2005 uznesenie o prerušení konania, o ktorom na základe odvolania účastníkov konania rozhodol nadriadený súd uznesením z 31. marca 2006, ktorým napadnuté rozhodnutie zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia nadriadený súd uviedol, že s postupom prvostupňového súdu sa nestotožnil, pretože nevidí dôvod na prerušenie konania, a je toho názoru, že prvostupňový súd môže vo veci sám meritórne rozhodnúť. Spisový materiál bol Okresnému súdu Dolný Kubín vrátený 11. mája 2006. Na základe zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/2007 Z. z.“), s prechodom výkonu súdnictva na novozriadený okresný súd bola vec sťažovateľa k 1. januáru 2008 odovzdaná okresnému súdu.

Okresný súd žiadal kompetentný štátny orgán 12. decembra 2008 o poskytnutie súčinnosti a súčasne žiadal o zapožičanie súvisiaceho spisového materiálu Okresný súd Dolný Kubín (sp. zn. 5 C 482/97), ktorý mu oznámil, že predmetný spis sa nachádza na nadriadenom súde. Okresnému súdu Dolný Kubín adresoval okresný súd obdobnú výzvu 5. októbra 2009, pričom tento opätovne reagoval odpoveďou, že označený spis sa nachádza na nadriadenom súde. S rovnakým výsledkom skončila opätovná žiadosť okresného súdu z 26. septembra 2011. Okresný súd preto 2. januára 2012 požiadal nadriadený súd o oznámenie skutočnosti, či bolo konanie vedené na nadriadenom súde (v prvom stupni vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 5 C 482/97) ukončené. Nadriadený súd reagoval 8. marca 2012, keď okresnému súdu oznámil, že dotknuté konanie je prerušené až do právoplatného skončenia inej súvisiacej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 D/34/2008. Okresný súd preto 31. júla 2012 v označenej veci (sp. zn. 2 D/34/2008) požiadal príslušného súdneho komisára o oznámenie skutočnosti, v akom štádiu sa nachádza konanie vedené pod sp. zn. 2 D/34/2008. Súdny komisár reagoval oznámením z 20. septembra 2012, že označené dedičské konanie nie je ukončené.

V čase rozhodovania ústavného súdu nebola vec sťažovateľa pred okresným súdom meritórne skončená.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namieta porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľa preskúmal z hľadiska charakteru prerokúvanej veci jej skutkovú a právnu zložitost' (1), ďalej správanie sťažovateľa v priebehu konania (2) a napokon aj postup konajúcich súdov (3).

1. Pokiaľ ide o otázku právnej a faktickej zložitosti sporu, v ktorom je sťažovateľ žalovaným, ústavný súd konštatuje, že predmet konania, ktorým je posúdenie neplatnosti kúpnej zmluvy týkajúcej sa predaja nehnuteľností, možno hodnotiť ako potenciálne skutkovo náročnejšiu vec, a to v súvislosti s potrebou obstarania relevantných listinných podkladov. Uvedená okolnosť však nemôže ospravedlniť rozsiahle obdobia zistenej nečinnosti a tiež neefektívnej činnosti konajúcich súdov identifikované preskúmaním súvisiaceho spisu (pozri bod 3). Právnu zložitost' posudzovanej veci sťažovateľa ústavný súd z obsahu súvisiaceho spisového materiálu nezistil.

2. V rámci hodnotenia prípadných zbytočných priet'ahov v súdnom konaní z hľadiska druhého kritéria nezistil ústavný súd okolnosti, ktoré by signalizovali podiel sťažovateľa ako jeho účastníka na predĺžení konania narušením jeho plynulosti, a tieto napokon nenamietal ani samotný okresný súd. Sťažovateľ reagoval na výzvy konajúcich súdov v primeraných lehotách a zúčastnil sa vykonaných termínov pojednávania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup konajúcich súdov v posudzovanom konaní.

Ústavný súd pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, pre ktoré sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07, III. ÚS 109/07).

Ústavný súd po preskúmaní postupu konajúcich súdov v posudzovanom konaní dospel k záveru, že závažnými nedostatkami, ktoré narušili plynulosť konania, boli obdobia nečinnosti, v ktorých súdy nekonali bez toho, aby im v tom bránila zákonná prekážka, ale aj ich neefektívny postup.

Rozsiahle obdobie pasivity kvantifikovateľné nečinnosťou v rozsahu približne piatich rokov zaznamenal ústavný súd hneď v úvodnom úseku konania, a to od 1. júla 1997, keď bola Okresnému súdu Dolný Kubín doručená žaloba „*na vyslovenie neplatnosti kúpnej zmluvy*“, do augusta 2002, keď Okresný súd Dolný Kubín vykonal vo veci prvý úkon, a síce vyzval sťažovateľa a žalovaného v 2. rade na predloženie vyjadrenia k podanej žalobe.

Ďalšie obdobie nečinnosti v rozsahu približne dvoch rokov a štyroch mesiacov zistil ústavný súd v úseku konania od 4. marca 2003, keď bolo Okresnému súdu Dolný Kubín doručené vyjadrenie žalobcu, do augusta 2005, keď konajúci súd požiadal kompetentný orgán o poskytnutie súčinnosti.

V rámci konania vedeného na Okresnom súde Dolný Kubín bolo nečinnosťou v dĺžke približne jedného roka a siedmich mesiacov poznačené aj obdobie konania od 11. mája 2006, keď nadriadený súd po zrušení uznesenia Okresného súdu Dolný Kubín o prerušení konania vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, do 1. januára 2008, keď bola vec sťažovateľa postúpená v rámci prechodu výkonu súdnictva okresnému súdu. Následne však ostal pasívny aj okresný súd, ktorý po postúpení veci sťažovateľa nekonal a až s odstupom takmer jedného roka vykonal prvý úkon, a to 12. decembra 2008, keď požiadal kompetentný štátny orgán o poskytnutie súčinnosti.

Nečinnosť okresného súdu v celkovom rozsahu jedného roka a desiatich mesiacov ústavný súd zistil aj v období od októbra 2009, keď boli okresnému súdu doručené odpovede kompetentných štátnych orgánov na jeho žiadosti o poskytnutie súčinnosti (aj keď negatívne), do 26. septembra 2011, keď analogické žiadosti kompetentným štátnym orgánom adresoval okresný súd opätovne.

Neefektívny postup Okresného súdu Dolný Kubín potvrdzuje rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5 Co/632/2005 z 31. marca 2006, ktorým odvolací súd zrušil prvostupňové uznesenie konajúceho súdu o prerušení konania z 9. novembra 2005, a to z dôvodov podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky

súdny poriadok v znení neskorších predpisov [nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav] a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že „*má zato, že o predmete sporu, ktorým sa domáha navrhovateľ, resp. aj pristupujúci navrhovateľ, určenia neplatnosti zmluvy, môže rozhodnúť okresný súd a nie je to dôvod na prerušenie konania*“.

Ako nesústredený, a teda neefektívny postup konania hodnotí ústavný súd aj úkony okresného súdu, resp. jeho viaceré žiadosti adresované priebežne od decembra 2008 Okresnému súdu Dolný Kubín, v ktorých žiadal o predloženie, podľa jeho vyjadrenia súvisiaceho spisu (sp. zn. 5 C 482/97), keď mu Okresný súd Dolný Kubín opakovane odpovedal, že sa spisový materiál nachádza na nadriadenom súde. Ústavný súd je toho názoru, že meritórne rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín v označenej veci (sp. zn. 5 C/482/1997), prijaté už 9. júna 2005, prípadne ďalšie relevantné podklady v spise obsiahnuté, o ktorých sa okresný súd vo svojom stanovisku doručenom ústavnému súdu 26. marca 2013 zmieňuje ako o súvisiacich a zároveň relevantných pre rozhodovanie vo veci sťažovateľa, bolo možné vyžiadať priamo od nadriadeného súdu, u ktorého sa predmetný spisový materiál aktuálne nachádzal. Ústavný súd konštatuje, že lehota viac ako troch rokov, ktorú okresný súd potreboval pre úspešnú realizáciu takého jednoduchého technického úkonu, akým je obstaranie súvisiaceho rozhodnutia, prípadne spisu, je absolútne neakceptovateľná.

Ústavný súd konštatuje, že relevantným faktorom, ktorý mal negatívny dopad na plynulý priebeh posudzovaného konania, bol postup konajúcich súdov a zbytočné preťahy, ktorých sa dopustili v dôsledku označených období nečinnosti (v celkovom rozsahu 11 rokov a 9 mesiacov), ako aj v dôsledku svojho neefektívneho a nesústredeného postupu.

Pokiaľ ide o okresným súdom prezentované objektívne okolnosti majúce negatívny vplyv na plynulosť postupu konania – opakované zmeny zákonného sudcu vo veci sťažovateľa a nadmerná zaťaženosť okresného súdu nekorešpondujúca jeho personálnemu obsadeniu, v tejto veci nie sú tieto skutočnosti relevantné pre posúdenie otázky, či došlo

v konaní k zbytočným priet'ahom, keďže organizačné zmeny týkajúce sa súdov nemôžu byť v žiadnom prípade pričítané na ťarchu práv účastníka konania (napr. III. ÚS 14/00, II. ÚS 286/07, IV. ÚS 14/09).

S ohľadom na všetky už uvedené závery nemožno doterajšiu dobu konania vedeného pred konajúcimi súdmi (viac ako pätnásť rokov) považovať z hľadiska požiadaviek čl. 6 ods. 1 dohovoru za primeranú a ani za ústavne akceptovateľnú vo vzťahu k základnému právu sťažovateľa zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto dospel k záveru, že uvedené práva sťažovateľa boli porušené (bod 1 výroku nálezu).

Ústavný súd na záver dodáva, že pri posudzovaní postupu konajúcich súdov vychádzal z toho, že k 1. januáru 2008 prešiel na základe zákona č. 511/2007 Z. z. výkon súdnictva vo veci sťažovateľa z Okresného súdu Dolný Kubín na okresný súd. Z uvedeného dôvodu v zmysle ustanovení § 18a ods. 1 v spojení s § 18b ods. 1 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov nesie okresný súd zodpovednosť za porušenie označených práv sťažovateľa aj za obdobie, v ktorom vo veci konal Okresný súd Dolný Kubín.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie práva na prerokovanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu pred okresným súdom meritórne skončené, prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov, a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ domáhajúc sa rozhodnutia súdu vo svojej veci nachádza (bod 2 výroku nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil sťažovateľ nemajetkovou ujmu, ktorú mu dlhodobo pretrvávajúci stav právnej neistoty spôsobuje.

Ústavný súd je toho názoru, že takto spôsobenú ujmu nemožno napraviť obnovením stavu pred porušením základného práva sťažovateľa garantovaného mu ústavou a práva garantovaného mu dohovorom, pričom výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu. Ústavný súd považoval v tomto prípade za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, a to v sume 2 000 €, ktoré zohľadňuje charakter zbytočných priesťahov v konaní a nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v pocite právnej neistoty.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza Európsky súd pre ľudské práva, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu. Súčasne sa pritom riadil úvahou, že cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (II. ÚS 58/02, III. ÚS 111/02).

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom, ktoré požadoval v celkovej sume 489,06 € (v sťažnosti a tiež vo vyjadrení k stanovisku okresného súdu).

Pri určení výšky náhrady trov za právne úkony vykonané v roku 2012 bolo treba vychádzať z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2011. Ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Vychádzajúc z uvedeného za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012

patrí odmena v sume 2 x 127,16 €, k tomu tiež 2 x režijný paušál v sume 7,63 € vrátane DPH, ktorej je právny zástupca sťažovateľa platcom.

Pri určení výšky náhrady trov za právny úkon vykonaný v roku 2013 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu doručené ústavnému súdu 30. apríla 2013) bolo treba vychádzať z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012. Vychádzajúc z uvedeného za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2013 patrí odmena v sume 130,16 €, k tomu tiež režijný paušál v sume 7,81 € vrátane DPH, ktorej je právny zástupca sťažovateľa platcom.

Ústavný súd tak priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v celkovej sume 489,06 €, teda vo výške zodpovedajúcej sťažovateľom špecifikovanej sume náhrady trov konania.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa okresný súd, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júla 2013